

A háztartási szatellitszámla és a nemzeti számlák kapcsolata

Komolafe Magdolna

Nemzeti számlák főosztály

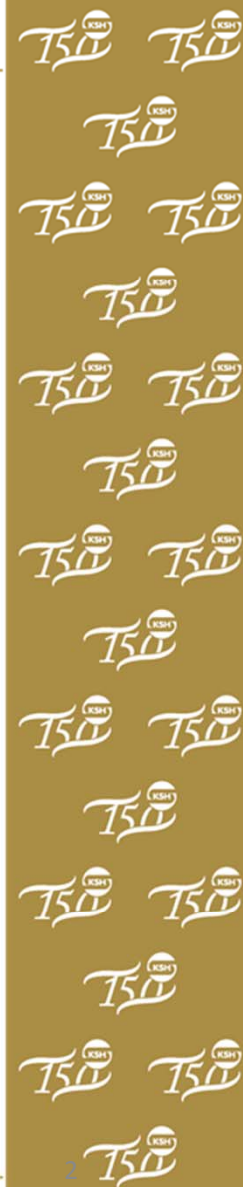
magdolna.komolafe@ksh.hu

06-1-345-6982

Áttekintés

1. A nemzeti számlák rendszerének rövid bemutatása
2. A szatellit számlák jelentősége, fajtái
3. Háztartási munka bruttó hozzáadott értékének és kibocsátásának becslése – az input módszer elemeinek bemutatása
4. Kiterjesztett számlák bemutatása, a háztartási fizetetlen munka hatása a GDP-re

A nemzeti számlák rendszere (1)

- Konzisztens, zárt, számszerűen összefüggő rendszer a nemzetgazdaságban bekövetkezett gazdasági és nem gazdasági események közvetlen makrogazdasági következményeit írja le
- Cél: integrált gazdasági számlák sorozatának gazdasági szektorok szerinti összeállítása
- Nemzetközileg harmonizált, egységes fogalmak, meghatározások, osztályozások és elszámolási szabályok

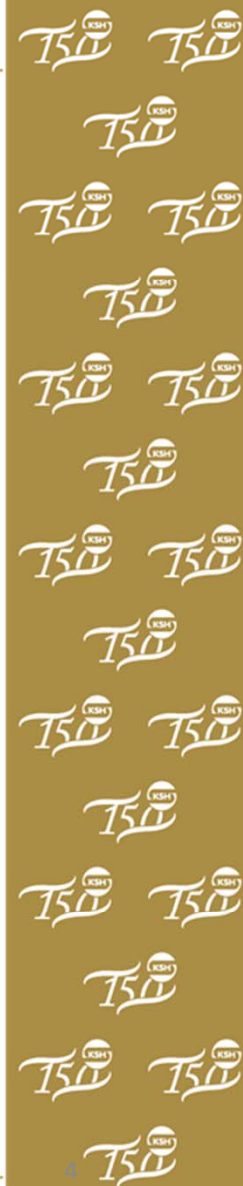
A nemzeti számlák rendszere (2)

Szektorok - Nemzetgazdaság S.1 + Külföld S.2

- Nem pénzügyi vállalatok S.11
- Pénzügyi vállalatok S.12
- Kormányzat S.13
- **Háztartások S.14**
- Háztartásokat segítő nonprofit intézmények S.15

A számlasorozat elemei:

- **A folyó számlák**
  - a jövedelem termelésével, keletkezésével
  - elosztásával és újraelosztásával,
  - valamint ennek a jövedelemnek a végső fogyasztás formájában történő felhasználásával foglalkoznak
- **A felhalmozási számlák** az eszközök és kötelezettségek, valamint a nettó vagyon (a gazdasági egységnél vagy egységcsoportnál az eszközök és kötelezettségek különbsége) változását tartalmazzák
- **A vagyonmérlegek** az eszközök és kötelezettségek, valamint a nettó vagyon állományát mutatják be.

Miért van szükség az NSZ kiegészítésére

A központi keretrendszer és főbb aggregátumai nem írják le a jólét változásait. E célra kibővített számlákat lehet készíteni, amelyek például az alábbiak pénzben kifejezett, imputált értékeit is tartalmazhatják:

- háztartási és személyi jellegű szolgáltatások termelése és fogyasztása egyazon háztartáson belül;
- a szabadidő változásai;
- a városi élet előnyei és hátrányai;
- a személyek közötti jövedelemeloszlás egyenlőtlenségei.

Az ESA 2010 szatellit számlákra vonatkozó rendelkezése

Cél: a Nemzeti számlákkal kompatibilis szatellit számla összeállítása

- központi keretrendszerének minden alapfogalmát és osztályozását meg kell őrizni
- fogalmakban csak akkor kerülhet sor módosításra, ha a szatellit számla célja éppen ez
- ezekben az esetekben a szatellit számlának tartalmaznia kell egy olyan táblát is, amely bemutatja a kapcsolatot a szatellit számlában szereplő főbb aggregátumok és a központi keretrendszer aggregátumai között

Szatellit számlák fajtái

- a társadalmi elszámolási mátrixok (Social Accounting Matrix - SAM);
- a turizmus által a teljes gazdaságban betöltött szerep;
- az egészségügy költségeinek és finanszírozásának elemzése;
- szellemi tulajdon felhalmozásaként elismert kutatás-fejlesztés;
- a humántőke eszközként való elismerése a teljes gazdaságban;
- a háztartások jövedelmeinek és kiadásainak elemzése a jövedelmek és kiadások mikroszintű fogalmai alapján;
- a környezet és a gazdaság kölcsönhatása;
- **a háztartásokon belüli termelés;**
- a jólét változásainak elemzése;

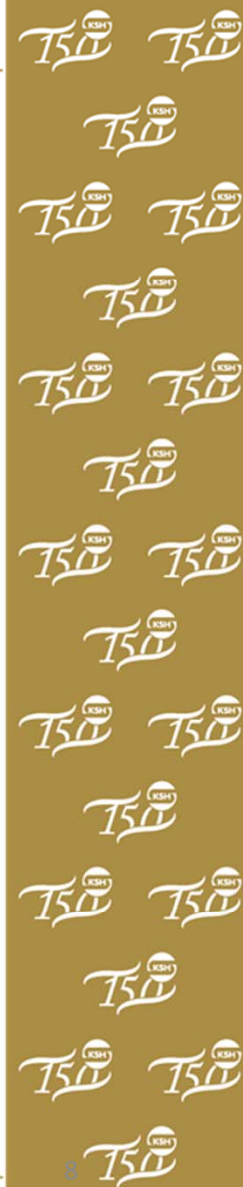
Háztartási termelés a nemzeti számlákban

NSZ része

- Saját tulajdonú lakásszolgáltatás
- Saját kivitelezésű lakásépítés és felújítás
- Saját felhasználásra termelt mezőgazdasági javak előállítása

NSZ-nek nem része

- Egy háztartáson belül termelt és igénybevett, nem fizetett szolgáltatások
- Önkéntes szolgáltatások

Input/Költségalapú becslés

Költségelemek:

+ munka értéke (=időfelhasználás * időegységre jutó bér)

+ egyéb termelési adók

– egyéb termelési támogatások

= **Nettó hozzáadott érték**

+ állóeszköz-felhasználás

= **Bruttó hozzáadott érték**

+ folyó termelő-felhasználás

= **Kibocsátás**

Egyéb termelési adók és termelési támogatások

Jellemzői:

- a nemzeti számlák adataiból becsülhetők
- a termeléshez kapcsolódóan merülnek fel (függetlenül annak mennyiségétől és értékétől)

Termelési adók:

- gépjárműadó (25%) – lakhatás, ételmezés, gondoskodás funkcióhoz kapcsolódik
- kommunális adó – lakhatás funkcióhoz kapcsolódik

Termelési támogatások: mind a gondoskodás funkcióhoz kapcsolódik

- gyermekgondozási segély
- gyereknevelési támogatás
- ápolási díj

Állóeszköz-felhasználás ÉCS

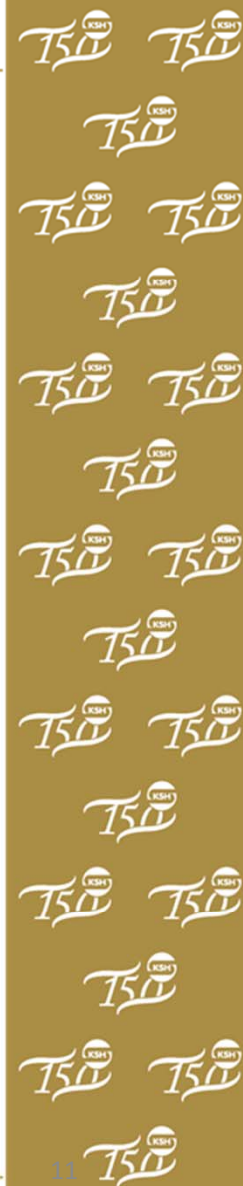
A háztartási termelés során használt eszközök értékcsökkenése.

Az állóeszköz-felhasználás az eszközök értékében

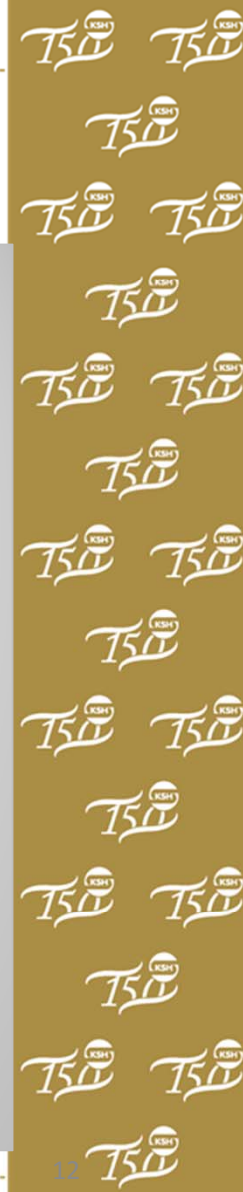
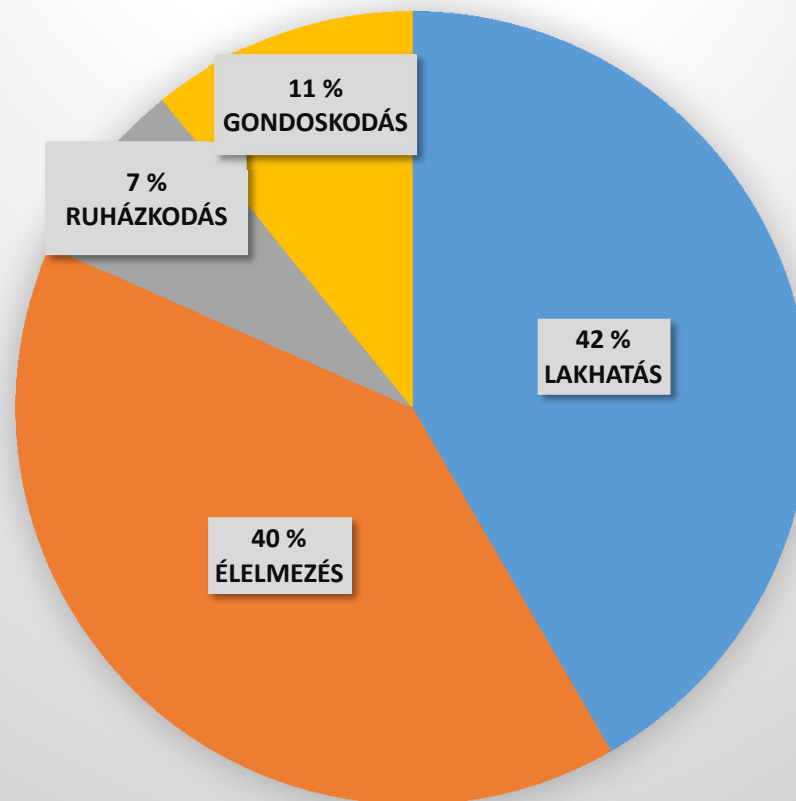
- a használat,
- avulás és
- véletlen kár által bekövetkező értékvesztést tükrözi.

Nemzeti számlákban alkalmazott módszer:

- Folyamatos leltározás módszere (PIM modell) - állomány, ÉCS Becsléshez felhasznált adatok
- Tartós javak felhalmozási időSORA (COICOP) – Eurostat ajánlás
- Várható élettartam – HKÉF ; eszközök darabszáma és kora
- Fogyasztói árindex

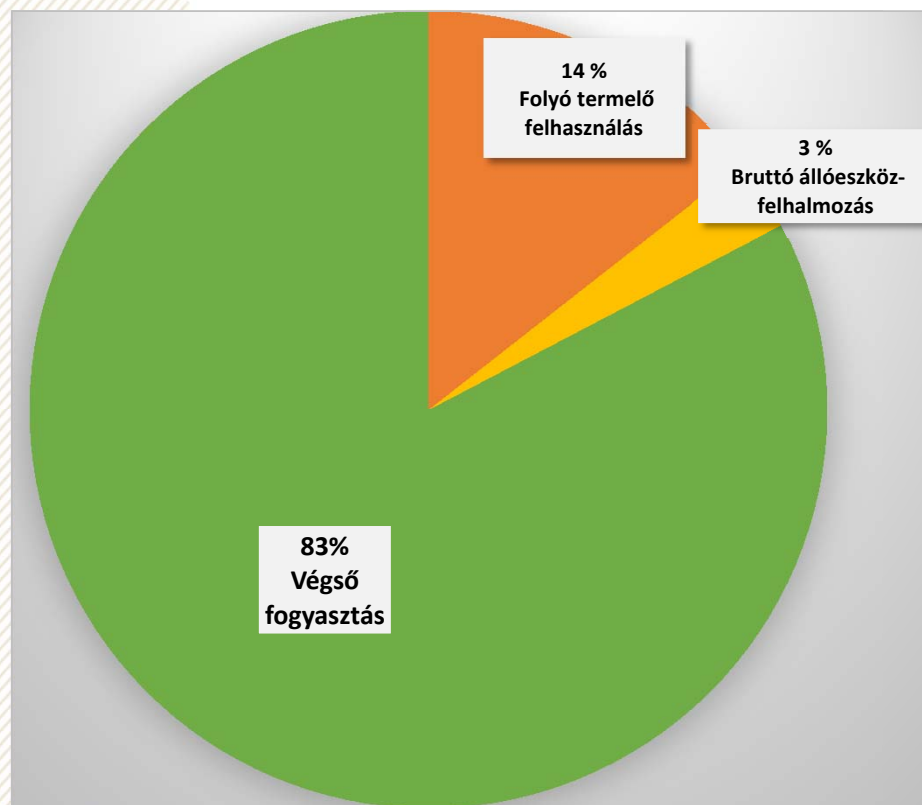
Állóeszköz-felhasználás (ÉCS)

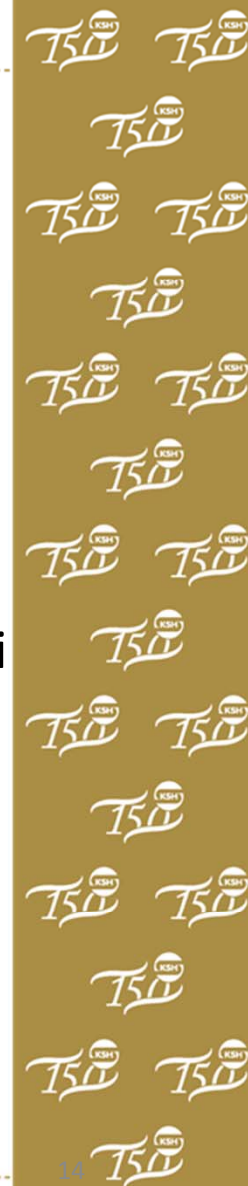
A NSZ szerinti háztartások végső fogyasztási kiadásának felbontása

- A NSZ-ben a háztartások elsősorban fogyasztási egységekként szerepelnek
- A fogyasztási tételekre vonatkozó becslés **COICOP** (az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása) termékcsoporthoz bontásban készül
- A becslés a **hazai szemlélet**ben készül: az aggregátum a Magyarország területén elfogyasztott termékek és szolgáltatások értékét tartalmazza, függetlenül attól, hogy a fogyasztás rezidens vagy nem rezidens egység által történt.
- A háztartási szatellit-számla **rezidens szemlélet**ben készül
- A háztartások végső fogyasztásában minden termék és szolgáltatás szerepel
- Feladat: a háztartások fogyasztási kiadását 3 részre kell bontani:
  - 1) Végső fogyasztási kiadás - közvetlenül jelent hasznosságot
  - 2) A termelés érdekében felmerült folyó termelő felhasználás
  - 3) A termeléshez szükséges állóeszköz felhalmozás
- A végső fogyasztási kiadás azonban a háztartási termelés kibocsátásával bővül

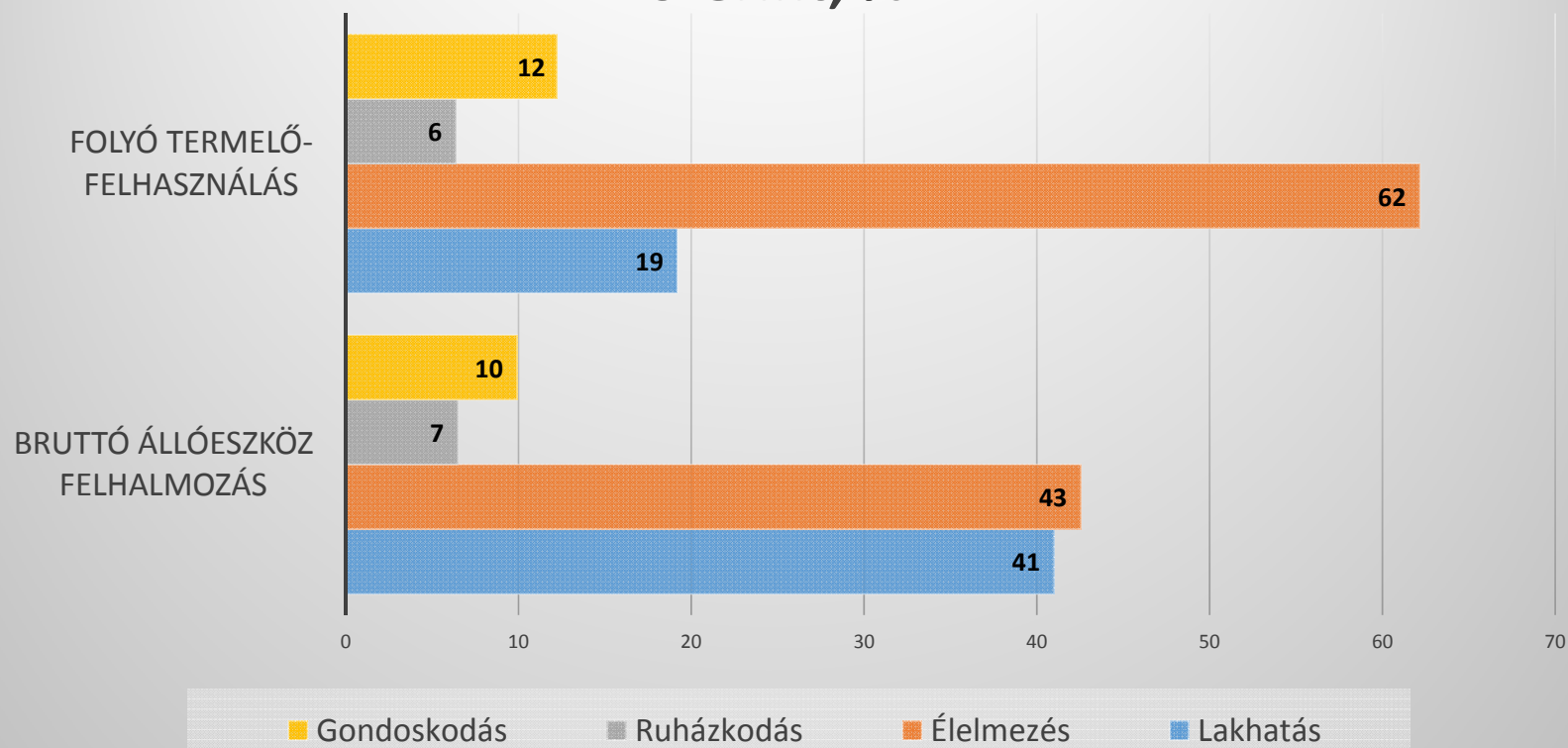
Rezidens háztartások hazai fogyasztási kiadása, 2010

1. Folyó termelő felhasználás (pl. a tisztítószeres, vagy az élelmezési, feldolgozatlan alapanyagok; becsült érték összesen: 1.924 milliárd Ft)
2. Állóeszköz-felhalmozás (háztartási termelést szolgáló tartós javak pl. mosógép; becsült érték összesen: 386 milliárd Ft)
3. Végső fogyasztás 11.015 milliárd Ft

A folyótermelő felhasználás és a bruttó állóeszköz-felhalmozás megoszlása funkciók szerint, %

Háztartási termelés termelési számlája 2010 milliárd Ft

A nemzeti számlákban nem kimutatott háztartási termelés

Megnevezés	Lakhatás	Élelmezés	Ruházkodás	Gondoskodás	Önkéntes munka	Összesen
Munka értéke *	1 525	3 099	341	1 518	14	6 497
Termelési adók (+) Termelési támogatások (-)	12	2	0	-96	0	-81
Nettó hozzáadott érték összesen	1 538	3 101	341	1 423	14	6 416
Állóeszköz-felhasználás	175	168	31	46	0	420
Bruttó hozzáadott érték összesen	1 713	3 269	372	1 468	14	6 836
Folyó termelő felhasználás összesen	369	1 196	123	235	0	1 924
Kibocsátás	2 082	4 465	495	1 704	14	8 759
Felhalmozás	158	164	25	38	0	386

*Speciális helyettes nettó bérével számolva

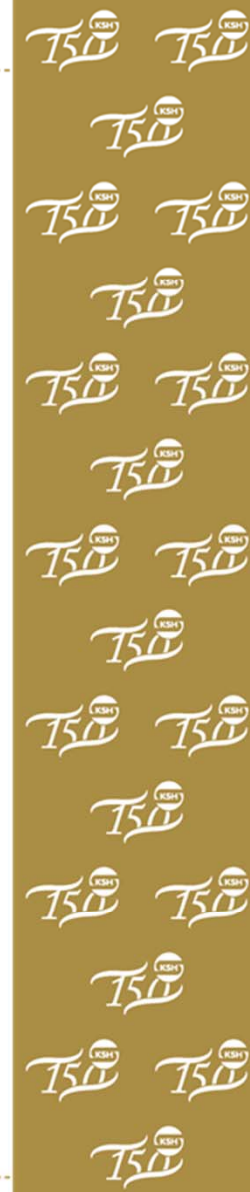

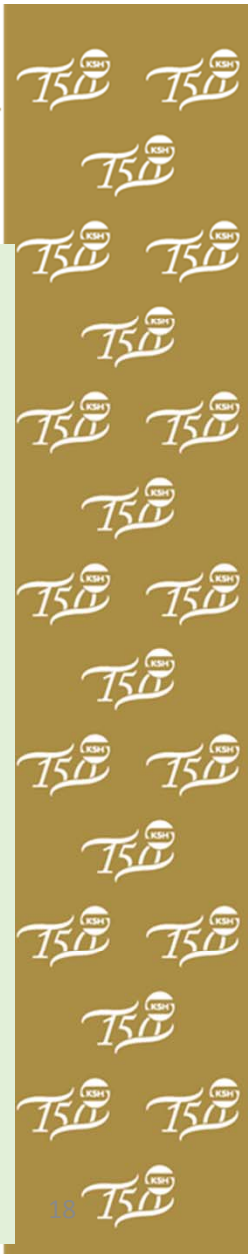
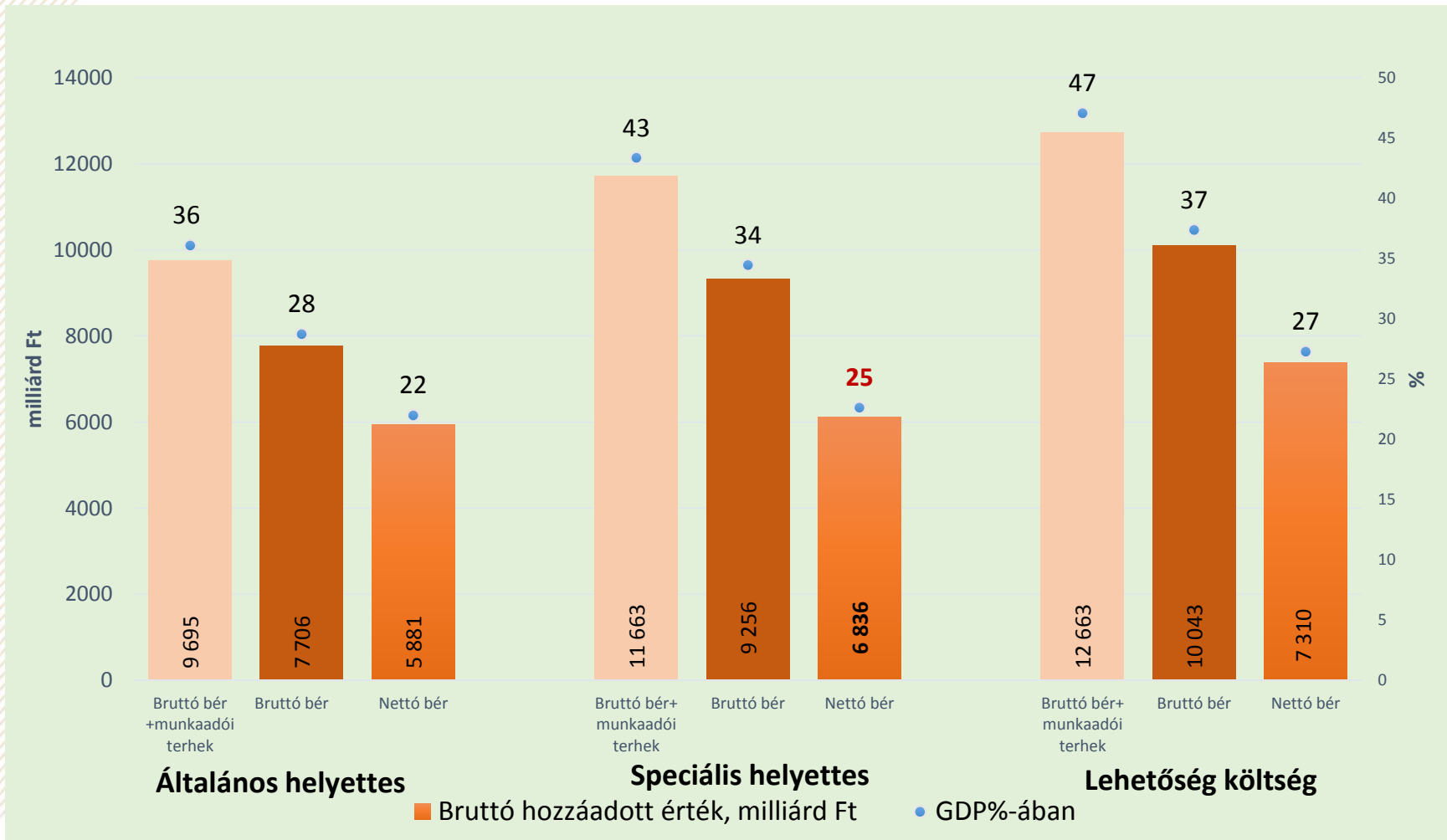
Kiterjesztett háztartások sektorszámlla, 2010 (milliárd Ft)

Megnevezés	Kibocsátás	Bruttó hozzáadott érték	Rendelkezésre álló nettó korrigált jövedelem	Tényleges végső egyéni fogyasztás
Milliárd forint				
Háztartási szektor termelése a nemzeti számlákban	5 772	3 913	17 242	17 138
Háztartási termelés nemzeti számlákban figyelembe nem vett része*	8 759	6 836	6 416	6 450
Kiterjesztett háztartási sektorszámlla	14 532	10 748	23 658	23 588
Megoszlás,%				
Háztartási szektor termelése a nemzeti számlákban	100%	100%	100%	100%
Háztartási termelés nemzeti számlákban figyelembe nem vett része*	152%	175%	37%	38%
Kiterjesztett háztartási sektorszámlla	252%	275%	137%	138%

*Speciális helyettes nettó bérével számolva

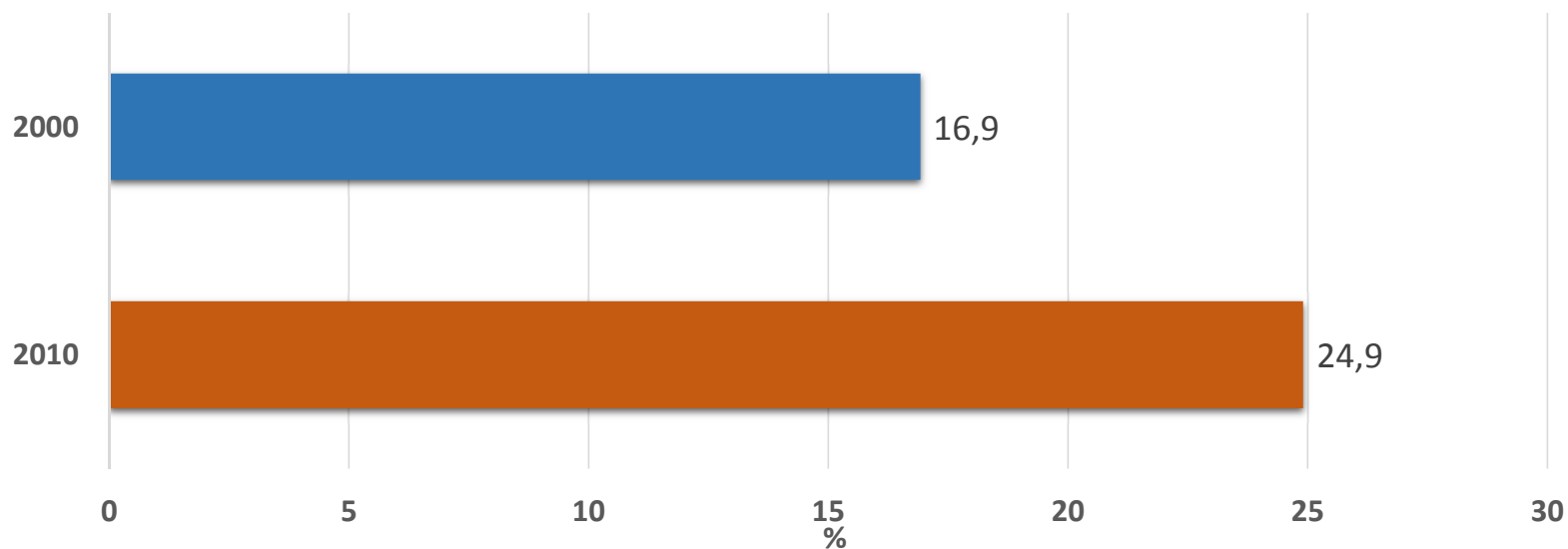

Nemzeti számlákban nem szereplő háztartási termelés különböző módszerekkel számított bruttó hozzáadott értéke és aránya a GDP-hez

Időbeli összehasonlítás: 2000 – 2010

A "*speciális helyettes nettó bérével számított*" háztartási termelés bruttó hozzáadott értéke a GDP százalékában (a nemzeti számlákban figyelembe nem vett rész)

Az összehasonlíthatóság érdekében az ÉCS és a folyó termelőfelhasználás értékét korigáltuk 2010. évre.
A két időszak között 8 százalékpont volt a növekedés a bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulás mértékében.

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!

